

liggende Aar og de deri gsorte Erfaringer fuldstændig have stadfæstet —, at vi aldrig gennem en Indkomstskat ville kunne naae det Maal, der er tilsigtet, nemlig at træffe Befolkningens virkelige Statteevne, da dette Maal aldrig vil kunne naas uden gennem en Lurusbeskatning eller ved at forøge Tolden paa vore Lurusgjenstande. Overalt — selv i de frieste Stater —, hvor Nødvendigheden har tvunget Regjeringen og Lovgivningsmagten til at forøge Statskassens Indtægter i et saadant Omfang, at man ikke kunde gjøre det med direkte Skatter uden aldeles at overbebyrde Befolkningen, har man stedse været nødsaget til at gaa til en saadan Toldbeskatning, navnlig paa Lurusgjenstande, og den her i Landet i vor Tid indtraadte Mode, nemlig at fordre Tolden afløst af direkte Skatter, denne Forordning maa jeg, som saa mange andre af Nutidens Doktriner, anse for lidet begrundet og vidnende om ringe Kundskab til de faktiske Forhold. (Modsigelse.) Det kan ikke hjælpe de Herrer, at De modsige dette, De ville ikke være i Stand til ad Erfaringens Vej at paavise noget som helst Land, hvor man gennem indirekte Skatter eller Lurusold nogeninde har virket forarmende paa Befolkningen eller drevet Familier fra Grund og Eiendom; dette vil man intetsteds kunne paavise, da det altid staar i hver Mands Magt mere eller mindre at unddrage sig denne Beskatning, alt efter som hans økonomiske Stilling nødvendiggjør det, hvorimod det har viist sig — og man behøver ikke at gaa mange Aar tilbage i Tiden for fra de for Landmanden mindre heldige Aar at kunne paavise det —, at Forarmelse i meget stort Omfang har fundet Sted, fremkaldt ved direkte Skatter. Jeg tør altså paastaa, at det, som er blevet Mode, nemlig at fordre Tolden afløst ved direkte Skatter, ikke er begrundet i en klar og rigtig Opfattelse af de faktiske Forhold, og den høitærede Minister har selv igaar, da han fremsatte sine Grunde — og det var meget faa og tynde Grunde, han angav — for en Indkomstskat, paa det Bedste støttet denne min Paastand om, at Indkomstskatten er meget mere trykkelige end den indirekte Skat, idet han udtalte som Anbefaling for Indkomstskatten, at den

bevirkede, at der var den stærkeste Opfordring til at spare i Statshusholdningen, idet enhver Skilling, der blev paalignet efter Indkomstskat, efter den høitærede Ministers egen Uttring var mere trykkelige og vilde blive modtagen med større Uvillie end det dobbelte Beløb, naar det blev paalignet gennem indirekte Skat. Men nu maa jeg virkelig formene, at det ikke kan være den høitagtede Ministers Mening, at den Egenkab ved en Skat, at den er utaalelig byrdefuld, skulde være en Anbefaling for Skatten, hvilket dog maatte være Tilfældet i det Dieblis, den høitagtede Ministers Ord skulde anvendes paa denne Maade. Jeg kan altsaa efter min fulde Overbevisning saavel som efter, hvad Erfaringen baade hertilands og andesteds hidtil har godtgjort, ikke sige Andet, end at alle de Fordele, som man har ventet sig ved Indkomstskatten, altid, naar den kom til praktisk Udførelse, have viist sig at blive borte mellem Hænderne, medens derimod Banfæliighederne, Manglerne og Byrderne ved Skatten ere stegne, jo nærmere man er bleven bekjendt med den. Naar vi saa dertil fæste Diet paa, at man ved at søge sine Statsindtægter tilvebragte ved Forøgelse af Tolden paa saadanne Artikler, som netop ikke trykke den almindelige Befolkning eller de almindelige Livsformødenheder, kan indkræve disse Statsindtægter, uden at Regjeringen behøver at gjøre nogensomhelst ekstraordinær Udgift derfor, idet den har det hele Apparat til Skattens Opkrævning i sin Haand, medens der derimod ved Indkomstskatten skal gjøres meget store ekstraordinære Udgifter og paabyrdes Alle dem, der skulle have med Skatteliggingen at gjøre, et høist besværligt og byrdefuldt Arbejde, saa forekommer det mig, at Alt taler for at gaa den Vej at vælge en Forøgelse af Lurusolden i Stedet for at gaa til en Indkomstskat. Den høitagtede Minister erkjendte selv igaar, at denne Skat havde meget store Mangler, og han kunde kun anføre tre Grunde til Fordel for den. Den ene af disse Grunde har jeg allerede udtalt mig om; den har, i det Mindste forekommer det mig, ved Undersøgelsen viist netop Skattens største Hovedmangel i Stedet for at være en Anbefaling for den. Jeg skal flygtig berøre de to andre Grunde,